

NOVICE

kmetijskih, obertnijskih in narodskih reči.

Odgovorni vrednik *Dr. Janez Bleincis.*

Tečaj X.

V sredo 21. januarja (poznozimna) 1852.

List 6.

Marko Kraljevič i Musa kesedžija.

(Poslovenil iz serbskega F. Cegnar.)

Vino pije Musa Arbanasec
V belem Carigradu v novej keremi;
Ko se Musa mi napije vina,
Pa pijan mi jame govoriti:
»Že minulo je deveto leto,
»Kar u Carigradu služim caru,
»Se zaslužil nisim konja, ne orožja,
»Ne obleke nove, ne še stare;
»Zarotim pa se, pri moji véri!
»Čem podati se v primorje ravno,
»Zatvoriti pristanišča morja,
»Ino ceste krog in krog primorja,
»Na primorju zidati terdnjavo,
»Krog in krog zabít' železne kavlje
»Na nje obešat' hodže in hadžije.«
Kar je izgovoril Turk pijani,
Mi je s trezno glavo kmalo speljal:
Se podal je u primorje ravno,
Je zatvoril pristanišča morja
Ino ceste krog in krog primorja,
Kjer se vozi blago carevine,
Tri sto tovorov na vsako leto,
Vse je Musa za se si prideržal!
Na primorju je terdnjavo zidal,
Krog in krog zabil železne kavlje,
Na nje obešal hodže in hadžije.
Kadar pridejo do cara tožbe,
Pošlje nad-nj Čuprilijé-vezira,
I za njim tri tisuče vojakov.
Kadar pridejo v primorje ravno,
Vse pobije Musa po primorju,
Mi ujame Čuprilijé-vezira,
I zaveže roke mu na herbtu,
Pa ga pošlje caru v beli Stambol.
Car ne neha klicati junakov,
Mu obljubi brezštevilo blago,
Ki pogubi Musa kesedžija;
Kdor pa se podal je u primorje,
V Carigrad se živ več ni povernul.
(Dalje sledi.)

Skerb za senožeti prihodnjo spomlad.

Kakor hitro sneg skopni, se bo delo na travnikih pričelo. Posebno skerb mora kmetovavec imeti, da močirne travnike ali senožeti v suhe preuredi, in namesto kisle merve sladko pridela. Treba je drage kopati, grabne delati in travnik s pripravnim semenam obsejati. Pa še nekaj družiga je čez vse dobro, namreč na močirje premogov pepél (Steinkohlenasche) voziti, on odvzame ne le samo mokroto, temuč še naredi, da tam, kjer je bil potrošen, sama po sebi detelja rase; on tudi mah pogriže in deteljo zaplodi. Kdor je tedaj blizu železnice, kjer premogov pepél zametujejo, ali blizu krajev, kjer premog kopajo, naj ta pepel

pridno na močirje vozi, in akoravno mu to kaj stroškov prizadene, naj na male troške ne gleda, saj bo velik in obilen dobiček dobil. Jaz sim se dobrote tega pepela očitno prepričal, toraj ga tudi z dobro vestjo priporočim *). Na suhe travnike ali njive pa Bog ne daj! ga trositi; on bi suho zemljo še hujši sparil. J. H—k.

Premišljevanje, kako se prihodnjič povodnjim ubraniti.

(Dalje.)

Ko smo v poprejšnim razložili živo potrebo gojzdov, ki so nar močnejši bramba zoper povodnje, moramo v kratkim še omeniti, kako bi se zamôglo potrebno pogojsdenje in pravo gojzdno gospodarstvo vpeljati, kteriga sedaj večidel pri nas pogrešamo v veliko škodo občinstvu.

Tu je treba pomoči od več strani, od zgorej in od spodej.

Pervič: je potreba novih gojzdnih postav, ki so primerjene razmeram sedanjiga časa, in ktere se že tako željno pričakujejo.

Drugič je potreba poravnave gojzdnih služnih pravic ali servitutov.

Brez teh dvojnih reči ne bo nikdar umniga gojzdniga gospodarstva, in tudi izučeni in skušeni gojzdnarji, če bi se jih še toliko v varstvo gojzdov postavilo, bojo le takrat kaj premogli, kadar bo lastnina vsaciga posestnika gotova, kadar bo sužne pravice na dobro vižo odpravljene in poravnane, in gojzdna nova postava v življenje stopila.

Tam, ker je država sama, kakor na Pruskim, Parskim, Francoskim in Ruskim, v posestvu velicij gojzdov, tam je lahko gojzde varovati, da se jim prevelika sila ne godí s posekanjem lesa — težji je pa to ondi, kjer so gojzdi lastnina posamskih gospodarjev, kterim se ne more v njih pravice tako segati in zapovedovati, kakor pri občinskih deržavnih lastninah.

Ker se sme pričakovati, da se odkupljenje lesnih servitutov ne bo v denarji zgodilo, ampak v primernih deležkih gojzda, ki se bojo soseskam izročili, bo prav, ako bo nad soseskinimi gojzdi kakor tudi nad gojzdi duhovnih družb vlada čula in jih branila silniga pokon-

*) Ravno tako dober se je tudi šôtni pepél (Torfasche) v Ljubljani po mnogih skušnjah za senožeti skazal, kakor je sploh vsake sorte pepél (tudi od mjarij ali žajfarij in svečarij) na teško in ilovnato zemljo in na mokre in merzle travnike, spomladi potrošen, nar boljši gnoj, ki zemljo ogreje, mah zatara in deteljo zaplodi za več let. Komur je za obilniši in boljši pridélk mar, naj glešta travnike spomladi, kakor je gori rečeno. Vred.